

Eufòria i preparació en els joves creadors i activistes

Els joves creadors encomanen entusiasme. La preparació que exhibeixen provoca enveja. Tenen clar el camí que cal seguir. I estan convençuts de les seves propostes estètiques.

Les dificultats ambientals que escanyen la cultura catalana no desanimen els joves creadors. Ho van fer patent els participants en el XVIII Encontre d'Escriptors, dedicat a la Creació Emergent a la Cultura Catalana, sota el lema "Per sempre joves!", i coordinat per Vicenç Altaió, David Castillo i Ramon Pla i Arxé.

L'eufòria i l'optimisme van dominar clarament sobre el pessimisme. Els ploràmiques van quedar en minoria i, en algun cas, es va veure que ploraven per vici o per desinformació. La poeta Maria Cabrera fins i tot va denunciar la facilitat que tenen els joves per publicar, cosa que "no ens ajudarà", atès que cal "molta humilitat i ambició per ser poeta".

Unes paraules del cantautor Roger Mas pronunciades dijous, cantant molt sensible a la poesia, podrien servir com a conclusió de tot l'Encontre: "Com que sempre ens estem queixant, m'agradaria dir que en música i poesia vivim un moment de fertilitat espectacular, envejable."

Roger Mas desconeixia que l'endemà, divendres, els quatre participants en la taula rodona dedicada a la poesia, Josep Pedrals, Laia Noguera, Maria Cabrera i Pere-Antoni Pons, confirmarien el seu diagnòstic, no solament amb el tast que van oferir dels seus magnífics poemes –en general–, sinó també amb la modèlica descripció dels seus processos formatius i amb l'exhibició de les seves estètiques poètiques, descripció i exhibició fetes pels tres darrers.

Pedrals, poeta del benestar, com el va qualificar el moderador, Vicenç Altaió, va fer una altra exhibició, la del mala-

barisme formal, i va informar als presents que encara avança més en aquesta direcció, fins al punt que es proposa arribar a desfigurar la relació que s'estableix entre significant i significat. Això no li ha impedit de ser feliç en el seu tracte amb la poesia i participar en recitals i improvisar davant dels micròfons de la ràdio, és a dir, triomfar i considerar-se poeta. Els tres restants van demostrar que ja han superat aquesta fase o van camí de fer-ho (Laia Noguera).

El mallorquí Pere-Antoni Pons va mostrar la seva esperança de professionalitzar-se com a escriptor, de poder dedicar-se a llegir i a escriure, "no per guanyar molts doblers, perquè en català, ja se sap."

Si Roger Mas va indicar que es pot viure amb una certa normalitat i tranquil·litat d'esperit fent cançons en català, fent art en forma de música i de text, i utilitzant la música i la poesia com a teràpia i com a forma d'autoconeixement, la història del grup Obrint Pas ens ensenya que no era utòpic fer rock en català a la ciutat de València, i exportar-lo, primer a les comarques valencianes; després, a tots els Països Catalans; en tercer lloc, a tot l'estat espanyol i, finalment, arreu del món. Ho va recordar Xavi Sarrià, cantant del conjunt. "El nostre repte –va dir– va ser trencar amb els complexos i deixar de viure en el propi autoodi."

L'art i la poesia, de bracet, van obrir dimarts l'Encontre, sota la idea de l'activisme. Les activitats podien ser diverses. Àngels Gregori, d'Oliva, s'ha proposat de posar fi a la, al seu entendre, "absoluta i vergonyosa desconexió que hi ha entre poetes valencians i cata-

lans". I ho farà amb festivals i duets poètics mensuals. Marcel Martí, eivissenc, amb obra ja publicada i premiada, crea un nou espai de comunicació, més fluid, entre el poeta i el públic, a través del vi, bo i compartint un bon vi amb el públic. Gerard Altaió va demostrar que es pot exhibir una carrera artística fent jocs de paraules i girant de forma juganera el mitjà de la llengua sota l'etiqueta de proverbis i projectar-les sobre una pantalla durant 15 minuts, els que li va caldre a un barber professional per afaitar-li la barba. L'espectacle es titula "Demà no m'afaitaràs. Conferència accionista en 15 minuts". I Núria Martínez, poeta de la podridura barcelonina i de la queixa, va mostrar-se il·lusionada pel que fa a la creació de públic i optimista sobre la literatura catalana jove.

Molt d'optimisme es va respirar també a la taula rodona dedicada al teatre. El moderador, Toni Cabré, va dir que el moment és bo, emergent, que passen coses i que es respira una certa eufòria. Els autors teatrals, va precisar, s'impliquen en el procés de creació de l'espectacle; són gent molt formada, sigui a l'Institut del Teatre, sigui amb cursos superiors universitaris; són inquietos i manifesten un fort compromís amb la realitat, bo i reflexionant sobre els problemes i els conflictes del món actual. Tot això, va concloure, dona frescor i vida als seus productes. A més, va enriquir la modèlica presentació amb unes lectures recomanades, en especial la lectura del pròleg de Josep Lluís Sirera, del llibre de 3i4 *Teatre valencià contemporani*, el número 50 de la col·lecció de teatre de l'editorial.

L'autor teatral Albert Espinosa va dir que cal ser optimista. Si la idea és bona, pot arribar al teatre, i també al cinema i a la televisió, i fins i tot se'n pot fer un *remake* als Estats Units, com ha estat el seu cas.

El mallorquí Biel Jordà, creador d'espectacles, ha vist representades i premiades les seves creacions i fins i tot ha aconseguit fundar una productora.

Guillem Clua, autor i actor, va voler posar una mica d'aigua al vi, perquè, com ha pogut constatar, es maltracta el dramaturg a molts nivells, com a creador i com a persona. I va recordar que un cop escrita l'obra, s'ha de convertir en venedor de la seva pròpia obra, un procés difícil i llarg que no acaba quan

una companyia accepta de representar-la. Llavors vénen les diferències, les baralles, amb el director, que sovint la manipula sense cap vergonya, fins a desvirtuar-la.

Si som un país en el qual els joves poetes ho tenen molt fàcil per publicar, també som en un país on es pot ser crític literari ben jove. Els participants en la sessió dedicada a la crítica literària, Anna Tomàs, Andreu Gomila, Pau Dito i Arnau Cònsul, van fer una gran demostració de la seva joventut i alguns d'ells (Anna Tomàs) van arribar a fer afirmacions tan radicals i tan personals com que "els editors catalans només tradueixen els llibres que han tingut èxit".

També es van poder sentir afirmacions catastrofistes i personals en l'angoixant sessió dedicada a la narrativa, protagonitzada per Salvador Company, Francesc Serés i Joan Jordi Miralles. Aquest darrer, en una intervenció feta partint de la seva ingenuïtat i inexperiència, va avisar, va dir que la literatura catalana és una literatura de melic, sense ambició, que no vas més enllà, planera i, vist que "tenim una literatura morta, no seria millor apostar per autors nous?" També va dir que la literatura ha de remoure l'estómac. Francesc Serés, que havia parlat abans, va dir que discrepava de totes les paraules de Miralles i que si volia un laxant, que anés a la farmàcia. Miralles va contestar que potser no s'havia expressat bé.

Però cal tornar a l'optimisme que va dominar l'Encontre, amb l'esment als dos sectors restants, els dels promotors culturals –des de promotors d'espectacles en circuits alternatius a creadors de revistes– i els divulgadors de ciència. Els divulgadors van parlar de l'èxit dels seus projectes, com el de la revista *Nat* (Maria Josep Picó), o bé el projecte "Research Bridges. Bastint ponts entre la investigació i els joves", de la Universitat Jaume I (Hugo Cerdà). Un investigador (V. F. Puentes) va mostrar la seva alegria per haver trobat feina i una becària (Tayra Lanuza) va encoratjar els futurs becaris, malgrat la situació d'angústia acadèmica que pateixen.

L'Encontre d'enguany haurà servit, doncs, per donar ales al jove públic amb inquietuds artístiques.

Lluís Bonada

A dalt, el cantautor Roger Mas participa en la sessió dedicada a la música, amb Joana Gomila, Vicenç Altaló, Xavi Sarrià i Francesc Bombi. Sobre aquestes ratlles, la poeta Àngels Gregori, a la taula rodona sobre els activistes, amb Gerard Altaló, Núria Martínez –a la seva dreta–, Vicenç Altaló i Manel Mari. A sota, les sessions es van fer a l'Aula Magna de la Universitat de València.

